

sentanter for Ejerne og Lejerne til at være Bisiddere ved Siden af Dommerne i den ordinære Ret, naar saadanne Sager skal til Afgørelse. Men disse raadgivende Bisiddere er ikke Dommere, de skal ikke deltage i Voteringen eller i Afgisningen af Dommen. Kendelsen beholder Karakteren af en retslig Dom. Dette har ikke noget til fælles med Nævnene. Selv om man der tager en juridisk uddannet Person, der er kvalificeret til et Dommerembede, til Formand, er det dog saaledes, at Formandens Stilling i al Almindelighed bliver en Opmands Stilling. Det er Nævnsformandens Opgave at slutte sig til de Krav, som stilles enten fra Ejerne eller fra Lejerne, og Formandens Kendelse bliver altsaa væsentlig en Opmands Kendelse. Men som Forslaget er formet, bliver det i Virkeligheden en Kendelse af en Underrettsdommer, der ikke er forpligtet til at følge nogen af Parterne, hverken Ejernes eller Lejernes Bisiddere i Retten, men kan træffe en selvstændig Afgørelse ud fra de Synspunkter, han nu som Dommer mener at være pligtig at anlægge. Man vil altsaa se, at Forslaget i den nye § 25 i hvert Fald ikke kan kaldes en Genindførelse af Nævnene og heller ikke en Indførelse af Boligret. Der er Tale om en Henvisning til en virkelig Retsafgørelse, som Kommunalbestyrelsen bemyndiges til at foretage efter de i Paragraffen givne Regler. I første Instans bliver denne Retssag fri for Parterne, idet der hverken skal svares Gebyr eller andet.

Flertallets Ændringer, som omfatter København og de omliggende Kommuner, for hvilke man benytter Fællesbetegnelsen Storkøbenhavn, giver Nævn og Overnævn Ret til Fastsættelse af Lejen og Hindring af ubillig Opskrining af Lejen. Det fastslaas for Storkøbenhavns Vedkommende, at Opsigelse overhovedet ikke kan ske, saa længe Loven gælder, altsaa til 1931, hvis Lejeren vil rette sig efter Nævnets Afgørelser og de Lejesummer, som Nævnet fastsætter med to Aars Mellemlum. Der er sket den Ændring fra Regeringens Forslag om Boligretten, at i Stedet for to 3-aarige Perioder er der indført tre 2-aarige Perioder indenfor den samme Tid, de seks Aar, som Loven foreslaas at skulle gælde for. I Flertallets Ændringsforslag er de frivillige Overenskomster heller ikke undtaget, idet nemlig Flertallet nærer den bestemte Mening, at man aldrig har nogen som helst Garanti for, at en Overenskomst er frivillig, naar der foreligger en Situation med stor Bolignød. De saakaldte frivillige Overenskomster skal derfor efter Flertallets Forslag meddeles Nævnet, og hvis Nævnet finder, at

de ikke er frivillige, eller at der igennem dem er begaaet Uret mod Lejerne, kan de henvises til retslig Behandling, enten det er nye Overenskomster, eller det er Overenskomster om bestaaende Lejeforhold, der har været gældende, endog saa før denne Lov traadte i Kraft. Dette Punkt anser Flertallet for meget vigtigt og finder det nødvendigt, at det fastholdes, hvis Loven skal kunne virke paa en saadan Maade, at det kan siges, at den trufne Ordning er forsvarlig.

Jeg skal nu i Korthed omtale de til Flertallets Ændringsforslag af det konservative Mindretal stillede Underændringsforslag. Medens de for Københavns Vedkommende ikke er af stor Betydning, er de for Provinsernes Vedkommende af afgørende Betydning for, hvorvidt der i det hele taget skal være nogen egentlig Lejerbeskyttelse i Provinserne. Et af det konservative Mindretal stillet Underændringsforslag gaar ud paa, at der ikke skal være sikret de københavnske Nævnsmedlemmer Lønning eller Vederlag ved selve Loven, men Kommunalbestyrelsen skal stilles frit med Hensyn til, om den vil bevilge Vederlag til Nævnsmedlemmerne. Efter hvad der i Udvalget er oplyst om Forholdene her i København, maa Flertallet mene, at dette konservative Ændringsforslag, hvor uskyldigt det end kan se ud, dog er uheldigt for den praktiske Gennemførelse af Loven her; derfor vil jeg anbefale, at man ogsaa paa dette Punkt bliver ved Flertallets Ændringsforslag.

I § 10 er der af Flertallet foreslaaet en Bestemmelse angaaende Ret til Lejeforhøjelse i Tilfælde af Skatteomlægning eller Skatteforøgelse for en Ejendoms Vedkommende. Denne Bestemmelse findes ikke i Lovforslaget, men den indeholdtes i et Forslag, Lejerorganisationerne oprindeligt havde indsendt, og Flertallet i Udvalget finder, at den er baade klar og tydelig og ligeledes maa siges at være billig under Hensyn til de foreliggende Forhold. Hvis man gaar med til den Ændring, som er foreslaaet fra konservativ Side, kan det maaske fortolkes saaledes, at en Ejer, der selv bor i Ejendommen, kan faa fuld Dækning af Lejerne for Skatteforøgelsen uden selv at behøve at deltage i denne Udgift ved Paalæg paa den Lejlighed, han selv bebor. Det er vel ikke Meningen, men i hvert Fald kan det let fortolkes saaledes og vil muligvis ogsaa blive det. Men dertil kommer, at en Paragraf af den Form, som Underændringsforslaget har, vil ikke være billig, thi saa vil en Grundejer, som f. Eks. faar en forøget Skat paa Grund af forøget